

Shotanalyse dagblad vooruit:

0.00-0.08: Lege filmband.

0.08-0.13: Titel van de film: Vooruit. Op de achtergrond onscherpe en vrijwel ondefinieerbare beelden van rotatiepersen. De vlugge bewegingen van de machines geven afwisseling aan de vorm van het woord. Tegelijkertijd hoort men een markant trompetsignaal waarin het bekende motief van de internationale te herkennen is.

0.13-0.20: Begingeneriek: - Regie: **Gust Van Hecke**.
- Camera: **Jo de Haas**.
- Muziek: **Cor Lemaire**.

0.20-0.24: **Tobis Klankfilm Systeem**.

0.24- 0.25: Productie.

0.25-0.28: **Visie-films Nederland**.

0.28-0.30: Deel I.

0.30-1.26: Onder begeleiding van zachte muziek vangt het afrollen van de film aan. Het werk begint met enkele in elkaar overvloeiende panorama's van de stad Gent. Deze fotografische beelden zijn vanuit verschillende standpunten gefilmd en verstreken meteen een groot aantal verscheiden dimensies van de ontwakende stad. Van op de kantelen van het Gravensteen heeft Jo de Haas opnames gemaakt van de arbeidersbuurten, alwaar de eerste rookpluimen reeds uit de schoorstenen tevoorschijn komen. De straten zijn verlaten en over de stadswijken lijkt een vredige rust te hangen. In de verte springen de hoge fabrieksschoorstenen in het oog en wanneer de camera op het centrum gericht wordt, wordt de aandacht getrokken door het Belfort en de St Baafskathedraal. De fotografische indrukken van de stad worden daarna verder aangevuld met beelden van industrieterreinen, weerspiegelingen van de stad in het stilstaande water en van reusachtige kranen in de verlaten haven. De stad slaapt, maar stilaan verschijnt de zon en verdwijnt de dauw. De rustige tonen uit *Après-midi d'un Paume* van Debussy benadrukken de harmonieuze sfeer in de stad.

1.26-1.44: Een eenzame matroos verschijnt in beeld en hoewel de muziek ietwat vlugger gaat, blijven de beelden elkaar rustig opvolgen. De camera volgt de man langs fabrieksschoorstenen en langs een rivier, waarop het beeld stil blijft staan bij de weerspiegeling van de zon in het water. Drie mannen kijken vervolgens ongestoord naar een schipper die zijn vaartuig in gang duwt langs de Leie. De stad wordt langzaam wakker.

1.44-1.48: Twee mannen bevinden zich in een verlaten buurt. Het zijn de eerste krantenboeren die de arbeiders, voor de werkdag begint, reeds willen voorzien van hun favoriete leesvoer.

1.48- 2.56: Eén krantenman wordt met de camera gevolgd terwijl hij zijn ronde doet. Wanneer hij de kranten onder deuren schuift en in brievenbussen steekt, worden verscheidene beelden getoond die wijzen op de eerste vormen van bedrijvigheid in de langzaam wakker wordende arbeidersbuurten. Een etalage wordt opengesteld, de melkkan staat al buiten, iemand zet zijn venster open en snuift de frisse morgenlucht op, een vrouw pompt water om koffie te zetten en de duiven beginnen uit te vliegen. De cameraman is op zoek gegaan naar schilderachtige

hoekjes en heeft deze op sublieme wijze weergegeven. Ondertussen kijkt iedereen ook vol verwachting uit naar de komst van de krant. Een kleine jongen zit te wachten op de stoep, een jong meisje loopt de krantenman tegemoet om de krant aan te nemen en weigert daarna speels om de krant af te geven aan de hoopvolle hand in het deurgat en een hond haalt zoals elke morgen de krant voor zijn baasje. Al deze beelden tonen aan dat de krant, vaak in close-up gefilmd, een centrale rol speelt in het ochtendritueel van een heleboel mensen.

2.56-3.12: Een man brengt de krant rond met zijn fiets. Met deze beelden wil men aantonen dat zelfs boeren als lezers van de krant Vooruit gewonnen zijn.

3.12-4.24: Een grote groep mannen staat in een lange rij de krant te lezen. Ze discussiëren druk over bepaalde artikels terwijl ze wachten op hun voorraad kranten om rond te delen. Wanneer ze hun bundel ontvangen hebben, verlaten ze gezamenlijk het depot van het dagblad Vooruit om hun ronde aan te vangen of terug te keren naar hun dagbladwinkel. Sommige verkopers zijn modern en behelpen zich met een fiets of laten hun vracht door een hond in een karretje voorttrekken. De camera is bij het verlaten van het depot op de voeten van de krantenboeren gericht, maar de laatste beelden van deze sequentie zijn vanuit vogelperspectief gefilmd. Op die manier wordt in de Vooruitfilm een overzicht geboden van de bedrijvigheid aan het depot 's morgens. De muziek houdt in deze sequentie gelijke tred met de activiteiten op het beeld en is bijgevolg al een stuk levendiger dan in het begin.

4.24-4.35: Zwart scherm. De muziek dooft langzaam uit.

4.35-5.31: De krant wordt onder de deur van een jong gezin geschoven. Terwijl de man zich klaarmaakt om te gaan werken, bekijken de vrouw en zijn dochter de krant. Het meisje leest luidop in de rubriek Rommelzak en Hobbeltje tot ze de krant moeten afgeven aan de vader die naar zijn werk wil vertrekken. Ze trekt daarbij een pruillip terwijl de moeder de krant speels tracht te verbergen voor haar man. Hij slaagt er echter lachend in deze af te pakken en nadat hij hen over het hoofd geaaid heeft, vertrekt hij naar zijn werk. Nadat de man vertrokken is, roept de vrouw hem nog na dat hij de krant terug moet brengen omdat ze nog niet uitgelezen heeft. Daarna gaat ze verder met haar huishoudelijk werk. Deze beelden tonen de gelukkige gezinssituatie van een arbeidersfamilie waarbij het dagblad Vooruit in de vroege morgen reeds een centrale rol speelt en elk lid van de familie kan bekoren. Tijdens deze scènes is de muziek vrolijk en speels, net als het lieflijk tafereeltje dat zich in de huiskamer voordoet.

5.30-5.32: Zwart scherm.

5.32-5.52: Een groepje oudere mensen bekijkt de krant in de zonnige tuin van het Desideer-Cnudde-oord. Eén man leest luidop en stelt in navolging van het artikel dat enkel en alleen socialistische oplossingen kunnen helpen om uit de wanorde te geraken die de regering veroorzaakt heeft. Een andere man stampet ietwat ongeduldig met zijn voet en schreeuwt dat het artikel allemaal prietpraat is. De rest jout hem daarop uit en wijst hem met de vinger. Er wordt in deze sequentie ook even een beeld van het **geïllustreerd weekblad ABC** getoond. In navolging van de zwaardere ondertoon van de beelden is de muziek ook ietwat dramatischer.

5.52-5.53: Zwart scherm.

5.53-6.23: Twee gepensioneerden zitten in hun tuin. De man speelt met zijn kanarie terwijl de vrouw luidop een feuilleton leest. De man vraagt na een tijdje echter of ze eens wil kijken of

er iets in de krant staat over het pensioen, een levenszaak voor de grijze lezers van Vooruit. Daarop begint ze de krant te doorbladeren, terwijl de rustige muziek verder blijft spelen.

6.23-6.25: Zwart scherm.

6.25-7.32: Gedurende deze hele sequentie neemt een voice over het woord. Hij verwijst naar de wanorde in de wereld en stelt, zoals eerder in de film, dat enkel het socialisme heil kan bieden. Zijn woorden worden ondersteund door beelden van werklozen die staan te wachten aan de stempellokalen terwijl ze de Vooruit lezen. De camera bevindt zich hierbij opnieuw in vogelperspectief en drukt de wanhoop van de werklozen uit. De massa's die zich verdringen voor de stempellokalen tonen aan hoe scherp de economische crisis en werkloosheid woedt in Gent. Daarnaast zijn er ook beelden van de haven te zien en van een arme werkloze die, door ondervoeding bezwaken, op straat ligt. De lokale politie houdt de menigte, die op zijn beurt wacht aan het stadhuis, op afstand. Dramatische muziek ondersteunt deze aanklacht tegen de kapitalistische wanverhouding. Om deze beschrijving nog wat extra kracht bij te zetten zal ik hieronder de woorden van de voice over integraal weergeven.

‘De wereld is ontredderd omdat wanorde en uitbuiting hoogtij vieren. Het belang van de gemeenschap moet boven de belangen van de geldwolven gesteld worden. Dagelijks staan er in gans het land duizenden en duizenden werklozen voor de stempellokalen te wachten. Het economisch leven ligt lam en de levensmiddelen worden in het water geworpen om de prijzen hoog te houden. De arbeiders bezwijken van ontbering. Ziedaar wel de kapitalistische orde. Er is geen andere uitweg dan het nemen van socialistische maatregelen. Daartoe zijn geen fascistische soldeniers in staat. Al de slachtoffers van de crisis moeten het voorbeeld der georganiseerde arbeiders volgen. Met verenigde krachten orde en welstand scheppen.’

7.32-8.06: Van zodra deze sequentie begint, worden de melodieën weer heel wat vrolijker. De camera volgt twee meisjes die de krant lezen in het park en over hun schouders heen kunnen de kijkers een blik werpen op de rubriek **Het filmleven**. Het voornaamste artikel handelt over Het eiland van dokter Moreau en blijkt uit de krant van 4 augustus 1933 te komen.

8.06-8.16: Al fluitend op de tonen van de achtergrondmuziek leest een man op zijn fiets in de sportbijlage van de krant: **Sportecho**.

8.16-8.23: Een vrouw knipt al zingend een patroon voor een jurkje uit de krant. Ze vindt deze in de rubriek **Voor vrouw en kind**.

8.23-8.27: Een student leest op zijn kamer de culturele bijlage **Het geestesleven**. Tijdens deze sequentie eindigt de vrolijke muziek en enkel het kloppen van de lezer op zijn bureau wordt gehoord.

8.27-9.09: Trompetten kondigen beelden in de kazerne aan, waar het bezit van socialistische kranten door de regering verboden is. De voice over deelt echter mee dat geen enkel decreet of muur het doordringen van de socialistische gedachte kan beletten. De soldaten lezen de krant stiekem toch en dit wordt door de beelden bevestigd: een aantal soldaten lezen een anti-militaristisch artikel in de krant en wanneer een overste passeert, verstoppen ze het verboden leesvoer om met onschuldige gezichten de hogere te bezien.

9.09-9.11: Zwart scherm.

9.11-9.46: Deze sequentie begint met een signaal dat het einde van de werkdag aankondigt. Op maat van de muziek stappen een heleboel mannen en vrouwen gezwind uit de poorten van de fabrieken. Beelden van voeten worden gemengd met het geluid en beelden van de sirene. Het signaal wordt verschillende malen geïntegreerd in de geluidsband en duidt dus op een expressionistisch gebruik van het geluid. Op het einde van deze sequentie filmt de cameraman de grote groep arbeiders vanuit vogelperspectief - wellicht om het gemeenschapsgevoel te benadrukken - waarna hij eindigt met een beeld van de krant in de zak van een arbeider.

Deel II:

9.46-9.49: Beeld van de **socialistische vlag** op het dak van een gebouw. Hierbij worden de tonen van de muziek triomfantelijk.

9.49-11.12: Beeld van de art deco-gevel van het nieuwe gebouw van dagblad Vooruit in de St-Pietersnieuwstraat. De melodie klinkt nog even triomfantelijk, maar van zodra de camera een blik werpt binnen in het gebouw, worden de tonen van de muziek gejaagder. Eerst worden mensen gefilmd die vlug in en uit de boekhandel lopen en daarna wordt de aandacht gericht op de interne bedrijvigheid van de krant. We krijgen een voorstelling van de administratieve bedienden, waarbij beelden van telefonerende en typende meisjes zo zijn gemonteerd dat ze de bedrijvigheid in de kantoren weergeven. De snelle muziek benadrukt het hoge werktempo en harmoniseert aldus met de montage. In deze sequentie wordt bovendien ook nog gewezen op het contact tussen de krant en binnen- en buitenlandse berichtgevers.

11.12-11.42: Het filmpje duidt hierna op de mogelijkheid om annonces in de krant te plaatsen. Er verschijnen verschillende annonces vrij op het scherm en daarna beweegt de camera langs een lange rij mensen die staan te wachten om hun annonce in de krant te zetten. Onder deze wachtenden leest er één iemand de krant terwijl een ander nieuwsgierig over zijn schouders meeleest.

11.42-13.28: De muziek wordt rustiger wanneer beelden van de bestuurder van Vooruit, Gust Balthazar, aan zijn bureau worden getoond. De toon is nog steeds min of meer gejaagd, maar het tempo ligt alvast heel wat lager. Balthazar wordt gefilmd terwijl hij schrijft en reflecteert. De cameraman beweegt daarop langs de bureaus van de redactieleden die eveneens druk aan het werk zijn. Af en toe verschijnt het hoofd van de schrijvende directeur als een schim op de achtergrond, maar de nadruk ligt in deze sequentie vooral op de verschillende functies van het bedrijf: documentatie, de tekenaar van Vooruit en de verzendingsdiensten.

Hierna verwijst de film naar de medewerkers van de krant die buiten het gebouw werken en ter plaatse stof voor hun artikels halen. De muziek bij deze beelden is opnieuw gejaagd.

13.28-13.39: Beeld van het fries dat boven het natiepaleis hangt, gevolgd door een blik op de parlementaire medewerker die naar buiten stapt.

13.39-13.47: Het gebouw van het dagblad **Le peuple** met één der Brusselse redacteurs die van daaruit vertrekt.

13.47-14.01: Beeld vanaf het dak van Ons Huis. Drie journalisten die zorgen voor het syndicaal en partijnieuws stappen naar buiten. Ze zijn druk aan het overleggen en één van hen noteert.

14.01-14.55: De film toont hierop hoe een sportreportage gemaakt wordt. De sportredacteur bevindt zich in de volgwagen van een wielervedstrijd en maakt notities voor een artikel over het verloop van de wedstrijd. Hij zit bijna met zijn neus op de hijgende fietsers en is dus meer dan bevoegd om de lezers van Vooruit te informeren. De camera rijdt aanvankelijk achter de volgauto en de fietsers aan, maar na een tijdje wordt enkel nog vanuit de volgauto gefilmd. Daarbij worden afwisselend beelden getoond van de sportjournalist en de hijgende fietsers. De cameraman filmt vanuit diverse hoeken hun inspanningen en vangt daarbij tegelijkertijd het betoverende landschap op de weg tussen Brugge en Jabbeke. Onder de fietsers zijn de bekende koppen te herkennen van Jules Van Hevel, Silveer Maes en Albert Buysse.

14.55-15.49: In deze sequentie volgt de cameraman een journalist die naar een fabrieksbrand snelt om een artikel over de gebeurtenissen te schrijven. De auto komt in sneltreinvaart op het terrein toe gereden en de journalist haast zich om een interview af te nemen van een agent ter plaatse. Hij is gejaagd en de beelden volgen elkaar dan ook in snel tempo op. Met deze scènes wil men aantonen dat de lezers van Vooruit het nieuws altijd uit eerste hand krijgen.

15.49-15.52: Zwart scherm. Begin triomfantelijke muziek.

15.50-16.58: Op de trotse tonen van de muziek verschijnt het hoofd van Edward Anseele. Zijn portret hangt als een schim over een optocht met wapperende rode stormvlaggers. Langzaam vervagen deze beelden en in plaats daarvan wordt een grote groep toeschouwers getoond die op het plein van Braine Le Chateau komen luisteren naar de meeting van Anseele. Ze juichen hem toe en terwijl hij spreekt, worden shots van hem afgewisseld met die van de enthousiaste toeschouwers. De journalist van de krant zit ondertussen op de eerste rij te noteren.

16.58-17.48: Terwijl de stem van Anseele op de geluidsband aanwezig blijft, worden beelden getoond van een typist die de tekst overtypt. De kopij van de toespraak is reeds gearriveerd in de drukkerij en de film toont vervolgens de werking van het bedrijf. De camera beweegt langs gigantische typemachines terwijl de speech van Anseele door hun geratel wordt overstemd. De bijhorende muziek is erg gejaagd en ook de beelden volgen elkaar in snel tempo op. In een flitsende montage worden shots van typemachines, de typisten en de handzetter met elkaar afgewisseld. Het zijn close-ups vol ritme.

17.48-20.36: Wanneer de rotatiepersen gefilmd worden, blijft het ritme versnellen. De muziek accelereert en beelden van het drukproces werden snel na elkaar gemonteerd. Elk aspect van het drukproces wordt in een aantal shots weergegeven op maat van de muziek: het afrollen van het papier, het drukken, het snijden, het vouwen en aftellen en het terechtkomen op de verzendingstafel. Tijdens het drukken worden verschillende magazines van de krant getoond: *Koekoek*, *geïllustreerd weekblad ABC* en *Radiobode*. De ritmische beweging van dit alles leidt tot een climax waarna de muziek stopt.

20.36-22.24: Wanneer de muziek gestopt is, vangt Gust Balthazar aan met zijn toespraak voor de beheerraad van de Vooruit. Hij geeft hiermee een gepaste conclusie voor de Vooruitfilm en herinnert de kijkers nogmaals aan de kracht van het dagblad. Beelden van de directeur en zijn medewerkers worden ondertussen afgewisseld met eerdere scènes uit de film die zijn woorden bevestigen. Ik zal de toespraak hieronder integraal opnemen.

‘Het is bijna drie jaar geleden dat wij met Vooruit een stouter baan opgingen. Ons blad beantwoordde niet meer aan de vereisten van den tijd. Ik kan heden voor u allen getuigen dat de uitslag onze verwachtingen heeft overtroffen. Wat hebben wij van Vooruit willen maken? En wat is nog steeds dagelijks het doel dat wij betrachten? Vooruit moet en zal in de

allereerste plaats in deze tijden van waanzin en wanorde meer dan ooit de socialistische gedachte ronddragen, maar wij willen daarenboven dat vooruit al zijnde opvoedend en aantrekkelijk weze zodat geen enkele arbeider zeggen kan dat hij een ander dagblad nodig heeft om aan zijn nieuwsgierigheid te voldoen. Sedert Vooruit hier zijn intrede heeft genomen wonnen wij 20.000 nieuwe lezers en onze dagelijkse oplage gaat naar de 62.000. Wij hebben ons eigen geïllustreerd weekblad dat wij uitgeven met onze Antwerpse vrienden van de Volksgazet en dat 70.000 abonneementen telt. Daarenboven wordt hier ook uitgegeven, zoals ge weet, Radiobode, orgaan van Sarov en het volledigst radioprogrammablade en het humoristisch weekblad Koekoek. De faam van Vooruit is nu gevestigd. Daarvan getuigen de onophoudende stijging van ons lezersaantal, het klimmen van ons zakencijfer in publiciteit en de vermenigvuldiging van onze eigen uitgave'.

22.24-22.52: De film eindigt met een afbeelding van de krant en de verschillende bijlagen. Op de achtergrond zijn opnieuw schimmen van rotatiepersen geprojecteerd en, bewegend op de maat van de muziek, draait de titel van de krant onophoudend en snel van de pers. De voice-over maant de kijkers ondertussen aan Vooruit te lezen. Het laatste shot toont een heleboel vuisten in de lucht, terwijl de internationale ten einde loopt.

22.52-22.53: Einde.

22.52-22.56: Leeg stuk film.